

פרשיית השבוע

מגזין להגות והסברה יהודית

פרשת עקב תש"פ * 499

נועם הנשמות
פרקי ערגה לשבת קודש

על השולחן
הרב אברהם ישראל פרידמן

אדמה בלי עפר

על התשוקה לארץ חמדת-אבות « ובמה זכו זקני בבל? »

צילום: הקטן למורשת הבית המערבי

האדמה, והלא יש אנשי-שיבה בבבל! יישב להם רבי יוחנן: "כיוון שמשכימים ומעריבים לבתי מדרשות, זה שהועיל להם!".

מסביר מרן זיע"א במתק-לשוננו:

בתי-הכנסיות היו ליהודי כד' אמות שלו, שלא הגיע שם צר ואויב. בהם מצא מנוחה, שם שפך שיחו כשהתפלל 'תפילה לעני'. ועל כן, רבי יוחנן שהיה בארץ ישראל תה ואמר איך ייתכן כדבר הזה להתקיים בגלות בארץ לא-להם, בתוך סביבה זרה. וכשאמרו לו "מקדמי ומחשכי" - יש להם קשר אמיץ עם הבתי כנסיות ומדרשות, אם כן זהו שהועיל להם - משם הם שואבים את העידוד והתקווה. שם המה מרגישים שהם "על האדמה" - -

נראה לחדד את הדברים לאור האמור, והדברים אפוא מאירים כקילורין לעיניים. נקשיב היטב:

"על האדמה" הוא מצב. הוא אל מציאות גיאוגרפית. "על האדמה" הוא מצב של "חדר ייחוד". מצב של סוכה.

ואלו שמשכימים ומעריבים לבתי-מדרשות אינם רק זוכים לאריכות ימיהם בעטיים של זכויות נשגבות אלו, זכויות של נצח. אלא מציאות זו של דבקות יומיומית ועמוקה עם הבורא מולידה מצב של "על האדמה". כי זה לא רק חוק יבש. זו אטמוספירה. זה הבנה שאני נכנס כעת ל"מצב לימוד". אני מדליק את כפתור "על האדמה"..

אין, אין כאן רגבי עפר של האדמה הקדושה אליה נכספו דורות; זו לא הארץ שהאמוראים נישקו בדחילו בו-ברגע שעשו בה את פסיעתם הראשונה. אבל למען-האמת, בזווית היהודית החודרת כליות ולב - זהו "על האדמה".

יש כאן ארץ-ישראל נשמתי.

כי תאמר בלבבך, רבים הגוים האלה ממני; איכה אוכל, להורישם. לא תירא, מהם: זכר תזכר, את אשר-עשה ה' אלוקיך, לפרעה, ולכל-מצרים (ז, יז-יח) וְזָכַרְתָּ אֶת-כָּל-הַדָּרֶךְ, אֲשֶׁר הוֹלִיכָה ה' אֱלֹהֶיךָ זֶה אַרְבַּעִים שָׁנָה--בְּמִדְבָּר; וַיַּדְעֶתָ, עִם-לִבְבָךְ: כִּי, כָּאֲשֶׁר יִסַּר אִישׁ אֶת-בְּנוֹ, ה' אֱלֹהֶיךָ מִיִּסְרֶךָ (ח, ה ושם)

נתבונן נא יחד בפסוקים: מדוע מכבירה התורה בפרקים של אמונה וביטחון טרם הכניסה לארץ: מדוע ניתן דגש משמעותי כל-כך בפסוקים ארוכים אלו?

כל הדר בחו"ל, דומה כמי שאין לו אלוך שנאמר: לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלוקים... וכל הדר בחו"ל - כאילו עובד עבודת-כוכבים (גמרא כתובות קי, ב)

ארץ-ישראל היא מצב של "ייחוד". יהודי היושב בשולחן של מקום. הוא נטול דאגות. שום טרדה לא מעייקה עליו. כתינוק הגמול עלי-אמו, הוא עוצם את עיניו האפרוחיות ומרגיש מוגן כל-כך. בטוח כל-כך. ארץ ישראל זה באר של אמונה. כי אנחנו פשוט צמודים לאבינו אב הרחמן. אנחנו ליד השולחן שלו - המקום הכי אמוני שבעולם.

ולכן דווקא לפני הכניסה לארץ מומטרים על עם-קודש מטרים של אמונה בבורא כל עלמא. כי זוהי ההבנה הבסיסית שצריכה ללוות אותנו כשאנחנו הולכים להיכנס למעונו של הבורא, פלטריין של מלך, אשר "עיני השם אלוקיך בה". לפני שאתה נכנס לפלטריין של המלך, אתה צריך לדעת ולהפנים זאת. לחיות את האמונה האבסולוטית ללא כל שיוור ומחיצה.

אתה צריך לזכור לא לחשוש מהמלכים ולא לחוש מהפגעים אלא לצעוד שלוב-זרוע עם אמונה פשוטה ותמה. אמונה מתוקה כל-כך. אמונה של "הוליקך זה ארבעים שנה במדבר" ו"כאשר ייסר איש את בנו - ה' אלוקיך מייסרך". כזו שהיא עמוקה כתהום ויצוקה ככרזל.

הנה דברים שכתב מאזר-עינינו מרן הגאון רבי יוסף-שלום אלישיב זצוק"ל:

הגמרא בכרכות (ח, א) הביאה תהייה של אנשים ששאלו לרבי יוחנן: הלא כתוב במקרא כי 'למען ירבו ימיכם - על

... ואיתא מהאבני

נזר זי"ע כי באמת אי-אפשר במציאות, לא בטבע ולא למעלה מדרך הטבע, שייכנס האדם מששת ימי המעשה לשבת-קודש, כי אם ע"י שעוברים את הערב שב"ק אחר חצות - הזמן בו מטהר אבינו שבשמיים את כל נשמות ישראל. "זוהי הבחינה של 'רחיצה בחמין', שאז מקבל האדם את הכל לקבל את השב"ק"

(הגה"צ רבי צבי-מאיר זילברברג שליט"א - 'שיחות התחזקות' בין המוציאים - ירושלים תשע"א)

לתשומת ליבכם!

מהדורת הדפוס
מצומצמת.

לקבלת הגיליון במייל,
שלחו בקשה ל:

abyisrael@gmail.com

זיכרונות מ'חדר-האוכל' של מיר..

א.י.פ.

זיכרונות מתוקים אני נוצר בקרבי מימי הלימודים בישיבת מיר המעטירה. אחד מהם כרוך עם ימי 'בין-הזמנים'. חדר-האוכל (בעיקר של 'המרכז') היה פתוח לרווחה (בגלל האמריקאים מ'בית ישעיה') מה שאפשר לנו להישאר עדיין בחיק הישיבה וללמוד, וגם לאכול ארוחות. 'בין הזמנים' נוסח מיר. אין צורך לרוץ לשום מקום.

אבל השבוע גיליתי פנינה נפלאה הקשורה לחדר-האוכל, פנינה מוסרית עמוסת-לקח שחידדה את הזיכרונות עוד יותר. המעשייה הזו מופיעה בביטאון הישיבה 'בית מדרש':

אחד מרבני הישיבה נכנס יום אחד למעונו של מרן רה"י הגרנ"צ פינקל זצ"ל ואמר, שאמנם היוזמה של ארוחות הצהרים בימי בין הזמנים הצליחה (בשביל לעודד את הבחורים ללימוד התורה גם בימי בין הזמנים) ורבים מבני הישיבה שוקדים על תלמודם. אולם המצב הוא שרבים מיישיבות אחרות באיזור, ביניהם רבים מבתיים מבוססים כלכלית, באים גם הם ללמוד בישיבת מיר ונשארים לארוחת צהרים, והיות שבמטבח הישיבה מכינים מנות בהתאם לבאים ללמוד, מכינים מנות רבות, הרבה מעבר למתוכנן. לכן, כדאי לכתוב מודעה בישיבה שהאוכל מיועד לבני הישיבה בלבד. רבינו שמע וחדרכו, שתק. נראה היה שהוא מסכים לדבריהם.

"... המצב לא קל ועיקר דאגתנו נתונה לבני הישיבה, אבל מה אעשה שאיני יכול למנוע מבני תורה שבאים ללמוד, לאכול בישיבה"

◆ הגיעה שעת הצהרים ולא נתלתה שום מודעה כך שהמצב המשיך. חזר אותו רב לרבינו, ושאל שנראה היה שרבינו מסכים לטענתו, ומדוע, לא נעשה כלום.

אמר לו רבינו, בעצם הדבר, אתם צודקים. המצב לא קל ועיקר דאגתנו נתונה לבני הישיבה, אבל מה אעשה שאיני יכול למנוע מבני תורה שבאים ללמוד, לאכול בישיבה. ומה שטוענים אתם שהמצב הכלכלי קשה ודבר זה עולה כסף רב לקופת הישיבה, מהשמים ירחמו!"

ביטוי לאחריות זו שהרגיש רבינו שכל אחד ילמד תורה, סיפר הגאון רבי מנחם צבי ברלין ראש ישיבת רבינו חיים עוזר. בחור מיישיבתו, תושב בני ברק שהה בירושלים בימי בין הזמנים והלך ללמוד מידי יום ביומו בישיבת מיר. נכנס אותו בחור לרבינו ואמר לו שהוא לומד בישיבת רבינו חיים עוזר בבני ברק, ועכשיו בימי בין הזמנים, הוא יושב ולומד כאן, ושאל האם יוכל לאכול בחדר האוכל.

רבינו ענה לו:

"תסתכל עלי, אתה בוודאי רואה שאני חולה ותשוש, ולמרות זאת אני נוסע לכל העולם לאסוף כסף ליישיבה. מטרת היחידה היא שישבו וילמדו תורת ה', אם כן, מה לי בחור מיישיבת מיר, מה לי בחור מיישיבת רבינו חיים עוזר?"

אולי זה היה הלב הרחב כאלומות ישיבת מיר של מרן ראש הישיבה רבי נתן צבי; אולי גם הגישה החינוכית ש"אם אין קמח - אין תורה", כאשר לגישתנו אותה השמיע תמיד, לבחורים ולאברכים - העידית של הבריאה - מגיע גם עידית שבעידית שבאוכל.

"כותב שתי אותיות" - לגדרו

מה קורה כאשר ילד רוצה לחבר שתי חלקי פאזל של אותיות זה לזה - האם יעבור משום "כותב" בשבת? ללא ספק שאלה מעניינת.

הבה ונתבונן בגמרא: הגמרא אומרת (שבת קד, ב) כי הגיה אות אחת חייב. והסביר רב ששת שנטלו לגגות של ח' והפכה לאות זו לשני אותיות ז', ולכן חייב כמו שכתב שתי אותיות אלו, למרות שרק הגיה האות.

לכאורה האיש לא "כתב" את שתי האותיות; הוא סך-הכל גרם לכתב הקיים כבר, להפוך לשתי אותיות. ורואים אנו מכאן שגם "יצירת אותיות קיימות" - הן בכלל מלאכת כותב.

ברם, מצאתי בספר 'ארוחת שבת' שהביא בשם האגרות משה בתשובה (חלק א' סימן קל"ה) שמחבר שתי דפי-אותיות עובר משום כותב, ומבסס דבריו על דברי המגן אברהם, ראה שם. אולם מרן הגרש"ז אויערבאך חולק עליו ולדידו אין חייב משום כותב אלא כותב בפועל ולא רק יוצר חיבור של כתב. אלא שלאחר שעיינתי בפנים עולה, כי גם אליבא דהאגרות משה - כל זה רק כאשר חיבר בין שתי האותיות ולא רק כאשר הניחם זה לצד זה.

ברם, בעצם העניין צריך ביאור, דהא בפועל לא כתב מידי ובפשטות מלאכות שבת מחייבת על פעולה ולא על יצירה עקיפה שכזו. ויש לעיין.

ואגב, כיוון שעסקנו בסוגיית מלאכת כותב אעירה דבר-מה: ידועה דעת הרמב"ם שהכותב ב' אותיות שאינן זהות - חייב, אולם אם כתב ב' אותיות זהות, אם אין להן משמעות של מילה, פטור. ויש להבין. (ובמשנה עצמה, קב, א כמדומנו כבר שמענו שנחלקו בעניין זה של ב' אותיות אם בעיני משמעות או לא).

ויש לבאר זאת בפשטות כך: לעולם סובר הרמב"ם שהמחייב בכותב הוא לא המשמעות ("מילה" - ראה ה שהרחיב בזה בספר 'מנחת אשר' למסכת שבת), אולם כאשר כן כתב שתי אותיות זהות, הרי שכאן גרע הוא בכתיבה שלו, והרי-זה נראה כאילו בטעות כפל את האות והרי-זה ככותב אות פעמיים ולא ככותב שתי אותיות, ולכן בעיני משמעות בכך כדי להוציא מהנחה זו. והבן.

הדברים שלמדתי מהסוס..

"ירושלים של זהב"

"לא תעשון כן לה' אלוקים", מצווה התורה. וכך למד רבי ישמעאל בספרי: "וכי תעלה על דעתך שישראל נותצין את המזבח? אלא שלא תעשו כמעשיהם ויגרמו עוונותיכם למקדש אבותיכם שייחרב." (רש"י דברים יב, ד).

במאמר חז"ל"י זה נעוץ רעיון מופלא: החיים השגרתיים שבין בעל ואישה וחיינו בכלל נעים על מורדות ועליות. נראים הם בעינינו מעתה כחסרי-משמעות. אולם כאשר מתבוננים לעומק מגלים, כי השפעותיהם חובקות -עולם ולפיכך גם ההתייחסות אל מועקות החיים מתגמדת. דברי רבי ישמעאל מלמדים אותנו, שמעשינו אינם רק נקודתיים גרידא. יש להם גם השלכה הרת-גורל על הבניין הרוחני של עם ישראל כולו.

מה בעצם לימדו אותנו חז"ל במאמרם המפורסם כל-כך כי כל המגרש אשתו ראשונה מזבח מוריד עליו דמעות?" (גיטין צ, ב)

שמצוקות הפרט ביהדות - אינם רק מצוקותיו שלו. יש להם מקום גורלי שהעולם כולו מיוסד עליו. כשם שמזבח הוא תשתית העולם. זה מה שחז"ל לימדו אותנו באמרם כי "כל המשמח חתן וכלה כאילו בנה חורבה מחורבות ירושלים." (ברכות ה, ב).

לימדונו בכך, כי יש לכלל בית יהודי פרטי בישראל השלכה ישירה על הבית הרוחני של כלל ישראל - בית המקדש. לכלל בית יהודי השלכה רוחנית ישירה על קדושת ישראל.

רבי עקיבא - גדול התנאים, הבטיח לרעיותו רחל שאם היה בידו היה מעניק לה "ירושלים של זהב" (נדרים נ, א). נראה שלא בכדי ביקר לנקוב דווקא בשם העיר ירושלים. זאת משום, שישנה השפעה ממשית של המתקדשים על ירושלים הבנויה. מעשי ו הפעוטים של האיש בבית - מכריעים הכרעה כלל-ישראלית הרת-גורל.

על כל בן זוג לזכור שאם הוא שומר על שלום - הבית, הוא בעצם שומר על המזבח! יש יחס משמעותי לכל פעולה בבית ביחס לכלל ישראל. הדבר הזה מלמד אותנו, מאידך, גם את גודל האחריות הקיימת בבית היהודי.

הגאון רבי אברהם גנינובסקי זצ"ל

באחת משיחותיו הביא הרב גנינובסקי זצ"ל סיפור עם מוסר השכל נפלא, על כללות ההנהגה של האדם עם הבריות, וגם מתאים ונכון ביותר כלפי הנהגת האדם בביתו. וכה סיפר במתק לשונו:

היה פעם שהייתי צריך לנסוע להך הזיתים, ליאר-צייט של איש עירי שלא היו לו ילדים. עצרתי מונית ונסעתי, נהג המונית היה בעברו 'שוטר פרש', רוכב על סוס, וכשאנו מגיעים לעיר העתיקה הוא מצביע על הככר שם, ואומר לי: אתה רואה את המקום הזה? זה המקום הכי טוב שלי בחיים, במקום הזה נהייתי בן אדם מאושר...

אני שואל אותו: מה היה לך כאן כל כך טוב? הוא מספר לי: כאן רכבתי על הסוס, ופתאום באה מכונית ענקית והעיפה אותי מהסוס, אח"כ שכבתי ששה חודשים בבית חולים. ומה כל כך טוב בזה? שכתוצאה מהתאונה הזאת יצא לי רק טוב, היות והעיסוק שלי היה לרכוב על סוס ולכוון את התנועה לכאן ולכאן וכו', לא היה לי לא יום ולא לילה, שיעור תורה מאן דכר שמיא, אפ"ל בשבת לא תמיד יש מנוחה, כשמזמינים חייבים להתייצב, ר"ל, בקיצור אין יום ואין לילה, לא ביום חול ולא בשבת ה"י.

עד שהשם ריחם עלי, שבאה מכונית ענקית והתנגשה עם הסוס שלי, הרגה את הסוס ואני שכבתי בביה"ח ומאז עזבתי את המשטרה, ועכשיו אני נהג מונית, אבל קיבלתי חיים חדשים, אני ב"ה קובע שיעור תורה מדי לילה, יש לי את יום השבת כמו שצריך, אני עורך שולחן שבת עם דברי תורה. בקיצור, מאז התאונה בעוד שהסוס עדיין חיה, ראשית, הלימוד שיש מזה, שאדם חושב שיש לו פנצ'ר שלם, ונהיה לו מזה רק טוב.

שאלתי את הנהג מה תוכל לספר לי מעניינים שהיו לך כשרכבת על הסוס, והוא השיב לי שלמד מהסוס שלו שלשה כללים:

כלל ראשון: אם אתה רוצה שהסוס ישנה את הכיוון, במקום לצד ימין שילך לצד שמאל, לא עושים זאת בכה, רק בעדינות! כל מה שתעשה אתו בעדינות הוא ישמע בקולך. [בנוסף לכך, אי אפשר לסובב את כיוון הליכתו של הסוס בבת אחת מימין לשמאל, אלא רק ע"י שמכוונים אותו אט אט לכיוון השני, בעוד שהסוס עצמו אינו מרגיש בכך שהוא מסתובב תוך כדי הליכתו. זוהי הדרך היחידה שאפשר לסובבו].

כלל שני: לכל סוס יש 'שגעונות' וצריכים להסכים ולהשלים עימם. לסוס שלי היה שגעון שאם ראה עיתון עף ברוח הוא נהיה משוגע. מכיון שידעתי מכך, לא התרגשתי מזה. ידעתי שיש לו שיעון, ושישאר עם זה, מילא.

כלל שלישי: אסור, אסור בהחלט, שהסוס ירגיש לרגע שאני מפחד ממנו. אם הסוס מרגיש שאני מפחד ממנו, אז נגמר הכל. הסוס צריך לדעת בהחלט שאני לא מפחד ממנו.

אני שומע את שלש הכללים האלו שהוא למד מהסוס שלו, ואני חושב לעצמי שכל הכללים נכונים לכל אחד, דהיינו:

כלל ראשון - אתה רוצה שהשני יעשה מה שאתה רוצה, תעשה זאת עם עדינות גדולה, תפנה אליו בעדינות: מה אתה אומר על כך, מה אתה חושב, האם זה כדאי, אולי נעשה כך וכיו"ב. לראות שהשני לא ירגיש שאתה מסובב את כיוון חייו, אלא אט אט השינוי יעשה מאליו. גם במקרה שהשני נהג כלפיך שלא בסדר ואתה רוצה ממנו משהו, תדבר אליו בעדינות, תרבה עליו בדיבורים ערבים: מה אתה אומר על כך, אולי כדאי כך וכך, וכן על זה הדרך. השני כבר אין לו כבר כח לשמוע, הוא לא יכול לסבול שאתה כל כך מנסה לרצות אותו, והוא מסכים לך.

כלל שני - לכל אחד יש 'שגעונות', שגעון כזה או אחר. אין צורך להבין את זה, ואין אפשרות לשנות את זה! צריך לקבל את המציאות כמו שהיא, ולא להתרגש מהשגעונות הללו.

כלל שלישי - לא לפחד. שהשני לא ירגיש שאתה מפחד ממנו. לא מפחדים מבשר ודם. ממה כן צריך לפחד? רק מה שכתוב בגמרא: 'אשרי אדם מפחד תמיד - ההוא בדברי תורה כתיב' (ברכות ס, ע"ש פירוש"). למשל מי שעושה סיכום בדברי תורה וחושש שישכח את הסיכום, עליו לפחד ולמהר לכתבם מע"ג הכתב כדי שחם ויחילה לא ישכח. אבל פחדנות מבני אדם - לא מפחדים.

לקח נוסף הוסיף הרב באחד מן השיעורים: לפעמים הרקע לכן שסוס מתהפך על רוכבו, כשהרוכב עצמו מבולבל ונבוך, כגון שמגיע לצומת דרכים ולא מחליט אם לפנות ימינה או שמאלה, ישר או אחורה, זה גורם לסוס לאבד שליטה על עצמו, ואז הופך את הרוכב עליו על קרבו ועל כרעיו. כך הבעל בביתו, אם הוא לא יודע בעצמו לאן הוא פונה בדרכו, לכאן או לשם, הבית וכרעיו מתהפכים ומתפרקים ומאבדים את היציבות. כמה חשוב שראש המשפחה יהיה סמוך ובטוח בדרכו, ובוזה יביא יציבות וחוק, והיה הוא וביתו שלום.

מרכז מת"ח

המרכז לתיירות חרדית, צפת

צפת, פראנאוס הרדע

אין זה סוד כי למטיילים החרדים בצפת חסרה אינפורמציה על עיר הקודש הגלילית: בין היתר על מיקומים של אטרקציות מגוונות בצפת והאזור, לצד מקומות בעלי עבר רוחני עשיר.

המרכז לתיירות חרדית – צפת, מציע לכם - המטיילים החרדים ערב 'בין הזמנים' בדיוק את מה שאתם צריכים:

מידע חינוכי על אטרקציות מגוונות בעיר ובסביבתה, כמו גם על מסעדות בכשרות מהודרת וצימרים בבעלות חרדית ** הדרכת קבוצות מטיילים בין סמטאות העיר העתיקה, מלווים בחומר היסטורי מרתק, עשיר ומלא השראה, לצד הצגת צפת העכשווית** תיאום פתיחת בתי-הכנסת העתיקים

לפניות, דוא"ל: abyisrael@gmail.com

נוער מתמודד. דילמת 'יום ראשון'. מי אני? איך מרגישים את השני?

כשאתם עומדים בפרשת דרכים...

ניתן להשיג את הספר 'פרשת דרכים' - 400 עמודים גדושים ברעיונות מקוריים על הפרשיות מהגיליון, בליווי איורים מושכי-עין.

מחיר סמלי לזיכוי הרבים: 10 ₪. לא ניתן להשיג במייל.

לפרטים,

מייל

המערכת:

abyisrael@gmail.com

י.ג.

כך נראית רעידת-אדמה כלכלית

מחשבות ברוח הימים

לא אשכח את הלילה הזה, של לפני כשנתיים ימים. הזיכרון עדיין חי, מהדהד. ישבתי אז כדרכי בלילות וחרצתי על המקלדת את הגיליון שאתם אווזים בו כעת, והנה האדמה מתחילה לרטוט. אתה מחזיק חזק בקיר כדי להיות בטוח-משהו. לחוש מוגן. הרעידה הזו נמשכת מספר שניות שהופכות לארוכות. רעידה שמתחילה והכל פשוט מתנועע קלות, וסימן-השאלה הגדול ברקע: האם זו תמשיך. האם הרעידה הולכת להתגבר או שזהו. הפחד מהלא-נודע.

וכאן איש לא יעזור לך. גם זה שמחלק היום מענקים כדי לסייע לך בימי הקורונה - גם הוא רוטט. וגם הוא מרגיש כל-כך לא בטוח. לא יציב. שום 'פיקוד העורף' לא יכול לשמור עליך עכשיו. רק "המביט לארץ - ותרעד".

והשבוע אני חוזר לתחושות הללו. שמשאירות אותך - שמרגיש מנהל ומלך בביתך - נטול כל שדרה ויכולת תווזוה. מובס עוד לפני הקרב.

אתה "בונה" על תקציב כזה או אחר - והקורונה ממוטטת אותו כמגדל-קלפים. מתכנן את המח, והוא איננו. כל מוסדי-עולם מתערערים. גם המדינה - מרגישה טוב מידי - לא באמת מעניקה תחושת ביטחון לתושבים שמרגישים את חוסר-האונים שלה.

ואז אתה מתחיל לקלוט שבאמת אין על מי "לבנות". שגם אלו שם למעלה רועדים ברעידת-האדמה הכלכלית שיצר הקורונה. בחסדי השם ובטובו.

זה הזמן שבו אתה מרגיש שבאמת אין לך על מי להישען - גם לא על הקיר המוצק והעב - אלא רק על אבינו שבשמיים.

הראשון-לציון הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א:

האם חובה לתת מעשרות ממענקי-הקורונה?

בשיעור שמסר באחרונה התייחס הראשון-לציון הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א למענקי-הקורונה שהפקידה המדינה בימים האחרונים בחשבונות האזרחים. לאחר שמאריך ומרחיב בנושא גדר חובת מעשרות קובע הראשון"צ:

ולנידון שאלתינו במענקי הקורונה שמקבלים עתה בעקבות המגיפה, תלוי במצבו הכלכלי של האדם, ואם זקוק למענק זה עבור הוצאות הכרחיות, ואת הסכום שמקבל על כל ילד צריך הוא כדי לקנות להם אכילה ושתייה וביגוד, לכו "

ע א ין צריך להפריש מעשר ממענק זה. אך אם יש לו בצמצום הוצאות הכרחיות, ומענק זה הוא כתוספת, יפריש מזה מעשר-כספים לצדקה, ולא יחזיר בחזרה, אלא יתן לחברו אברך-כולל הזקוק לכך. כי כבר כל-כך קיצצה המדינה לאברכים ובקושי מקבלים רק כמה מאות שקלים, וגם בזה "נתינתם מועטה וחרפתם מרובה" (כלשון הירושלמי פ"ד דברכות ה"ב), לכן כאשר בידו להפריש ממענק זה, יתנם לאברכי-כולל הזקוקים לכך, ובוזה יצא ידי חובת מעשר-כספים. (מתוך גיליון 'עין יצחק' - 199, פרשת עקב תש"פ).